

Metsäkatoasetus

- katsaus metsiin ja puutuotteisiin liittyviin kohtiin asetuksessa

24.1.2024

Metsäneuvos Emo Järvinen
MMM LVO

Yleistä asetuksesta

- EU:n metsäkatoasetus (EU) 2023/1115 tuli voimaan 29.6.2023. Asetusta on sovellettava pääsääntöisesti 30.12.2024 lähtien.
- Asetuksella pyritään minimoimaan EU:n vaikutus maailmanlaajuiseen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen. Samoin tavoitteena on vähentää EU:n osuutta kasvihuonekaasupäästöistä ja biologisen monimuotoisuuden vähenemisestä.
- Asetuksella pyritään varmistamaan, että tuotteita ei ole tuotettu maalla, jossa on tapahtunut asetuksen mukainen metsäkato tai metsän tilan heikentyminen 31.12.2020 jälkeen.
- Asetus koskee öljypalmua, soijaa, **puuta**, nautaeläimiä, kaakaota, kahvia ja kumia sekä näistä jalostettuja tuotteita.
- Asetuksen mukaan tuotteiden markkinoille saattaminen edellyttää, että ne ovat metsäkatovapaita, noudattavat kansallista lainsäädäntöä ja niillä on asianmukaisen huolellisuuden vakuutus eli due diligence -vakuutus.
- Metsäkatoasetuksella kumotaan 30.12.2024 alkaen EU:n nykyinen puutavara-asetus (EU) N:o 995/2010
  - Puutavara-asetusta sovelletaan kuitenkin 31.12.2027 saakka, jos tuote on tuotettu ennen metsäkatoasetuksen voimaantuloa (29.6.2023)

Kooste metsäsektoriin liittyvistä asiakokonaisuuksista

Metsäkadon ja metsien tilan
heikentymisen määritelmät

Lailisuus

Metsien luokittelua koskevat
määritelmät asetuksessa ja niiden
pinta-alat Suomessa

Komission TRACES-alusta
ja toimijoiden DD-vakuutukset

Tuote ja hyödyke -käsitteet
& tuotantomäärät Suomessa

Due diligence -järjestelmät
metsäsektorin toimijoilla

Tuonti ja vienti

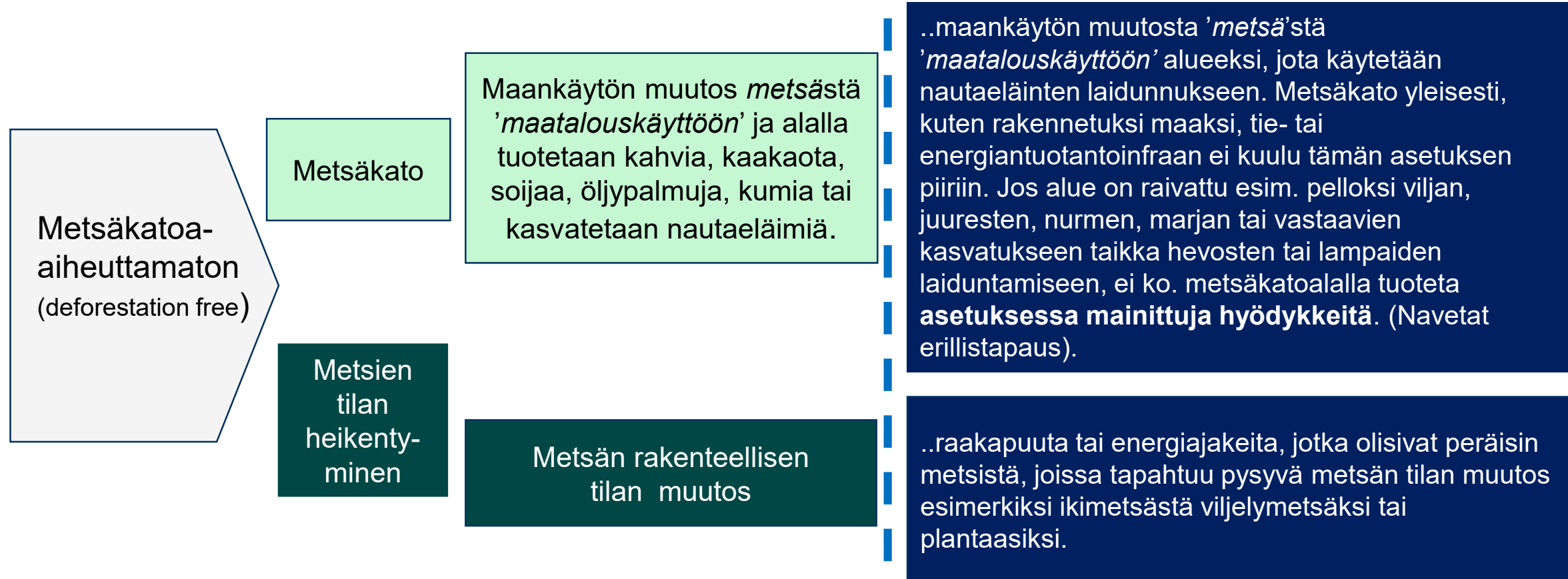
Toimijoiden määrät Suomessa

Toimijoiden due diligence -järjestelmissä
edellytettävät tiedot ja niihin liittyvät asiakirjat ja
järjestelmät Suomessa

Metsäkatoa ja metsien tilan heikentymistä koskevat määritelmät asetuksessa

Suomessa tarkoittaa..

Molemmat määritelmät (metsäkato, metsien tilan heikentyminen) liittyvät metsäkadon aiheuttamattomuuteen (2 art.13 kohta). Metsäkadon aiheuttamattomuus liittyy asetuksen 3 artiklan markkinoille saattamiskieltoon.

Metsiä koskevat määritelmät asetuksessa ja niiden pinta-alat Suomessa

- Metsien luokittelua koskevat määritelmät asetuksessa perustuvat [FAO:n metsävarojen arvioinnissa \(FRA\)](#) globaalisti käytettyihin määritelmiin.
- **Metsien tilan heikentyminen** tarkoittaa metsän tilan muuttumista toiseksi
  - Suomessa tarkasteltavien metsäluokasta toiseen tapahtuvien muutosten lähtöpisteenä on käytännössä ikimetsä, josta tapahtuu muutos viljelymetsäksi.
  - Myös muutos ikimetsistä tai luontaisesti uudistuvista metsistä plantaaseiksi on metsien tilan heikentymistä. Plantaasien määrä Suomessa on vähäinen.
- Suomessa metsien tilan heikentymiseen liittyvien metsäluokkien pinta-alat on arvioitu LUKE:ssa.
- Ikimetsän käsite on ajankohtainen myös monessa muussa EU-prosessissa (RED III, monitorointi, ennallistaminen, bd)

Esimerkkejä puusta valmistettavista tuotteista, joita asetus koskee

Tuotteen vs. hyödykkeen käsitteet asetuksessa

Hyödyke	Esimerkkejä tuotteista ks. asetuksen liite 1, tässä vain esimerkkejä
Hyödyke: Puu	Esimerkkejä*: Raakapuu, sahatavara, sen jalosteet, sellu, paperi, kartonki, vaneri, OSB-levyt, huonekalut, lattialaudat, pakkaukset, puutynnyrit, kehykset, puiset työkalut, kuormalavat, kaapelikelat, luudanvarret, pelletit, sahanpuru...
Hyödyke: Nautaeläimet	Naudanliha, nahka ja muut tuotteet... Myös elävät naudat.
Hyödyke: Kahvi, kaakao, soija, öljypalmu, kumi	

* Esimerkkejä tuotteista, joita valmistetaan puusta, mutta joita ei ole mainittu liitteessä: Liikenteen biopolttoaineet (biofuels). Myöskään lämpö ja sähkö eivät ole asetuksen tuotteita.

Toimijoilla ja suurilla kauppaa käyvillä tulee olla due diligence –järjestelmä

- Asianmukaisen huolellisuuden (due diligence) noudattamiseksi toimijoiden on perustettava menettelyistä ja toimenpiteistä muodostuva due diligence -järjestelmä
- Asetuksen liitteen 1 tuotteista on tehtävä due diligence -vakuutus.
  - Due diligence -vakuutuksen antamista koskevia vaatimuksia on kuvattu mm. asetuksen 4. ja 8. artikloissa ja due diligence -vakuutuksen sisältö liitteessä 2
- DD-vakuutukset tehdään komission TRACES-alustalle
- DD-vakuutus tulee tehdä ennen tuotteen markkinoille saattamista
  - Viennin ja tuonnin osalta tämä tarkoittaa ennen tullausta

Kansallinen valmistelu

- Tällä hetkellä on käynnissä siirtymäaika, jonka aikana valmistaudutaan asetuksen soveltamisen alkamiseen (18/24 kk)
- Metsäkatoasetuksen kansallisen täytäntöönpanon valmistelun tueksi on asetettu kansallinen työryhmä, jonka tavoitteena on laatia lainsäädäntömuutosehdotuksista luonnos hallituksen esitykseksi
- Luonnonvarakeskus tekee parhaillaan asetuksen vaikutusten arviointia, joka valmistuu kevään aikana
- Luonnos hallituksen esitykseksi lähetetään kevään lopulla lausuntokierrokselle, jonka jälkeen se viimeistellään lausuntokierrokselta saadun palautteen pohjalta
- Metsäkatoasetuksen kansalliseen täytäntöönpanoon liittyen valmistellaan lakiesitys, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2024
- Suomessa toimivaltaiseksi viranomaiseksi on nimetty 13.12.2023 Ruokavirasto

Kiitos!